

РОМАН КИМ ДОКТОР МУРХЕД И ПАЦИЕНТКАТА

Превод от руски: Борис Миндов, 1980

chitanka.info

Тя вдигна ръце към лицето си и с треперещ глас произнесе:

— Умолявам ви, спасете ме. Цялата ми надежда е във вас...

Случаят беше действително труден. Доктор Мурхед имаше голяма практика, смяташе се за най-добрия психотерапевт в града, но никога досега не бе попадал на такава пациентка.

Стела Бриш — жена на собственик на два универсални магазина и два хотела — беше много красива. Висока, с тъмно-бронзова коса и продълговати очи с изумруден цвят — никой не ѝ даваше повече от тридесет, макар че бе навършила вече тридесет и седем. Имаше фигура като на двайсетгодишна кълкьорка.

Тя посети Мурхед за пръв път преди пет месеца — след като през нощта бе блъснала край аеропристанището един пешеходец — мексиканец — и раздробила главата му. Тя умееше да кара добре кола, и адвокатът убедително доказа, че е виновен мексиканецът, който се зацурал пред колата, — заслепила го светлината на фаровете. При това в джоба на работния му комбинезон бяха намерени цигари с марихуана.

Смъртта на мексиканеца бе нарушила равновесието на Стела. След като няколко пъти поред той ѝ се явяваше на сън, тя дойде при Мурхед.

— Страх ме е да легна да спя. Страх ме е да заспя, той ме чака и пак ще вика. Не биваше да слизам тогава от колата и да го гледам. Не мога да забравя как се гърчеше. А не можех да откъсна очите си...

Мурхед ѝ предписа успокоително лекарство, млечни бани и почивка на морския бряг. Тя замина за Палм бийч, после за Остенде, накрая за Ямайка, и това ѝ помогна — престана да сънува мексиканеца. Но след известно време страшните сънища се възобновиха, сега вместо мексиканеца почнаха да се явяват други хора, понякога познати, но повечето съвсем непознати, и тя ги убиваше по различни начини — стреляше ги, душеше ги или ги премазваше с колата. Изпърво ѝ беше противно, защото жертвите крещяха отчаяно, но после взе да свиква — убийствата не ѝ се струаха вече толкова ужасни, тя спокойно слушаше предсмъртните викове на жертвите, престана да се страхува. И ето че настъпи деня, по-право нощта, когато поредното убийство на сън ѝ достави удоволствие — сякаш умъртвяваше не човек, а сърна или заек. И когато се събуди,

почувствува неудовлетвореност, някаква липса, като че ѝ бяха дали нещо и веднага ѝ го бяха отнели.

Доктор Мурхед бе принуден да признае, че болестта прогресира — нужни са по-сериозни мерки.

Той живееше в уютна вила недалеч от града, на малък хълм, обрасъл с пинии. Наблизо нямаше нито една къща; на края на гората, на десетина минути път с кола, имаше бензинова станция. Но тя работеше само денем — никой не пътуваше нощем по това тясно шосе, което водеше до селището между каменоломната и гробищата. Докторът се наслаждаваше на усамотението — пациентите си приемаше денем в хотел в центъра на града и само на някои определяше визита в къщи през вечерните часове. Злите езици говореха, че с такава чест се удостояват само най-богатите пациентки, лекуващи се за развлечение. Приятно беше на жените да имат работа с доктор, притежаващ хипнотизиращи очи и красиви устни.

Стела Бриш спадаше към пациентките, които Мурхед приемаше във вилата си. Но Стела се лекуваше не за флирт, а защото действително имаше нужда от медицинска помощ.

Патентовани успокоителни препарати, японски магнетичен пояс, озонна възглавница, лечебен дюшек, напълнен с ароматни треви от Бирма и Мадагаскар, магнетофонни ленти, на които бе записано шумолене на дъжд и приглушено цвъртене на жътвари — всичко това помагаше отначало, но скоро престана да действа. Малка беше ползата и от специалните масажи на гърдите и корема, които правеше лично докторът, намокряйки пръстите си със смес от розово масло и джин. Но сънищата с убийствата продължаваха и тези убийства ставаха все по-изтънчени.

След поредния масаж Стела, излетната на кушетката в гостната със запалена цигара, напоена със слаб опиев разтвор, каза:

— Сега не само убивам, а преди това и се забавлявам. Връзвам ръцете и краката на жертвата, вземам щипки за лед и... приятно ми е, когато жертвата надава сърцераздирателни писъци, просто нечовешки. И докато върша главното, дълго гледам как мърдат ръцете и краката, като на оня мексиканец. А после се събуждам и изпитвам разочарование — че това е само сън. Сякаш съм поднесла до устата си чаша с вино и изведнъж то се е изпарило...

Докторът прокара ръка по рамото ѝ.

— А какви са жертвите ви? Мъже или жени? Кой са повече?

— Мъже. И все интересни. Такива... като вас.

— И не ви ли е жал за тях?

— Не. Нали знай, че е само сън и нищо няма да ми направят за това. Като с оня мексиканец. Кажете, докторе...

— Наричайте ме Бен, така ще бъде по-уютно, по-интимно. Вие трябва да се отнасяте към мен не като към лекар, а като към близък приятел. Тогава ще мога по-лесно да ви лекувам. И най-важното, не се стеснявайте, говорете всичко... не се срамувайте. В наше време ние, психотерапевтите, изпълняваме ролята на пастори-изповедници. Нали някога жените казвали на изповедниците си буквално всичко, признавали всичките си грехове, дори и най-срамните...

Стела въздъхна.

— Те получавали опрощение на греховете и излизали от изповедалнята с пречистена душа, с напълно възстановено душевно равновесие. А аз... докато съм тук, добре ми е, но върна ли се в града, в къщи... започвам да мисля какво ще бъде през нощта, как на сън пак ще... Но се плаша, докторе, — извинявайте, Бен — че вече не мога без тези сънища, те са като морфин или хероин. Сякаш съм станала наркоманка. И когато се свечери, изведнъж забелязвам, че си мисля: чака ме удоволствие. Като че ли се готвя да отида на гости у интересни хора или на хубав концерт. Изглежда постепенно се побърквам?

— Не бива да мислите така — произнесе Мурхед със заповеднически тон. — Избийте тези мисли от главата си. У вас няма нищо ненормално, можете да ми вярвате. Вече ви казах, че у всеки човек е вложен агресивен инстинкт, инстинкт на жестокостта, това е пренатална черта...

— Пре... натална?

— Това, което е вложено у човека преди раждането. И тези подсъзнателни инстинкти управляват човека, той им е изцяло подчинен.

— И вие ли?

— И аз, и вашият съпруг, и вашите слугини, и всички ваши познати, всички без изключение. Всички нас ни управляват две главни влечения — влечението към агресия, рушене, убийство, и половото влечение...

— И пастор Уейд ли?

— Да. Те са главните движещи сили на подсъзнателното.

Стела се протегна бавно.

— Значи, е напълно нормално... че това ми е приятно на сън...

Той кимна мълчаливо с глава и я погали по крака. Тя погледна картината, закачена над електрическата ками на.

— Тази картина също ми прави удоволствие. Главата на жената е разместена, ръцете и краката също, и улицата отзад... всички къщи са изкривени на различни страни, като при голямо земетресение.

Мурхед взе цигарата на Стела и я хвърли в пепелницата.

— Да, в тази картина очевидно се е проявило пренаталното влечение към рушене. Този художник загина преди пет години при лов в Африка. И всичките му картини могат да служат за илюстрация на учебници по дълбочинна психология. Ходили ли сте в музея „Гугенхайм“ в Ню Йорк?

— Да, много пъти.

— Там е окачена картина на Делоне — изобразена е кула, която се руши, цялата разкривена, вят се облаци, сякаш е станал взрив, земята е настръхнала... Тази картина доставя наслада, защото отговаря на подсъзнателното ни влечение. Не бива да се учудваме, че децата чупят кукли и измъчват котенца. И че когато се целувате, иска ви се да ухапете, да причините болка. Това е проява на амбивалентността на емоциите — любовта се съчетава с желанието за измъчване, чупене, рушене.

— На мен ми харесват картините на де Коонинг — каза Стела, — наскоро купих две за петнайсет хиляди. Там всички плоскости са разместени, линиите са накъсани, дисониращи петна, красота. Обичам и Полок с пръските му по цялото платно. Той също загинал под кола, като моя мексиканец. Пикасо е вече много академичен, прилича на Джото или на Чимабуе. А наскоро изпитвах огромна наслада, когато слушах фрагменти от опера на Меноти, особено на онова място, където жена-медиум души глухоням, там има такива немислими септакорди, тремоло и фиоритури, че тръпки те побиват, та едва ли не извих главата на кученцето си Хиндемит и Стравински ми се струват сега съвсем блудкави, като някакъв Вивалди или Чимароза...

Докторът прокара ръка по гърба на пациентката:

— Цялата работа е там, че ние, живеещите в условията на цивилизацията, трябва непрекъснато да потискаме истинските си

желания и страсти, да ги затваряме в клетка, наричана сфера на подсъзнателното. И там те се обединяват с демоните — инстинктите на разрушението и сексуалността. Задушаването на тези демони, бушуващи в дълбините на нашата психика, се отразява пагубно върху цялата ни нервна система. Оттук и нашата потиснатост, мъчителна неудовлетвореност, невроза и други недъзи, които тормозят цивилизованото човечество. Така че това, което става с вас, е напълно естествено. То е закономерно и нормално.

Стела се засмя тихо.

— Значи, няма от какво да се страхувам? Мога да продължавам да убивам на сън?

— Можете. Трябва да сублимирате, тоест да преобразувате вроденото влечение, което бушува в дълбините на вашата психика и иска да изскочи навън. Тази сублимация става у вас под формата на сънища...

Стела сложи крака на кушетката и взе да оправя косата си.

— Но сублимацията вече не ме задоволява. Сънищата само разпалват апетита на моите демони. Сънищата са като дим, а с дим трудно се насищаш.

— Правилно, моя умнице. Затова трябва да се отърсите от потиснатостта, угнетеността, иначе ще стигнете до опасно положение...

— Какво? Ще почна да правя същото не на сън, а наяве?

— Не, инстинктът за самосъхранение няма да ви позволи това. И ще се наложи да сдържате с всички сили рушителната енергия, и в края на краищата тя ще се стовари върху вас. Това е най-страшното.

— Ще се убия ли?

— Да. Но това трябва да се избягва, и аз ще ви помогна.

— Някой ми разправяше, че едни малки животинчета — май леминги — се хвърлят в морето на огромни тълпи, с десетки хиляди. Завършват със самоубийство. И скорпионите също. Те сами се жият и умират — Стела се усмихна. — Затова не им трябва психотерапевти.

— Ние помагаме на човечеството според силите си — каза Мурхед.

Стела помириса облегалото на кушетката.

— Това не е моят парфюм. Сигурно е на тази крива хиена... Гленда Гру. Впрочем аз веднъж я убивах на сън, смазах я... като оня

мексиканец.

Мурхед я погледна вторачено в очите и рече:

— Кажете ми. Стела, като на лекар, като на свой изповедник... не бойте се, няма да злоупотребя. Ние пазим свято професионалната тайна.

— Колко пъти съм изменяла на Фред ли?

— Не. Оня мексиканец лежал на пътя, а имало негова кръв на тротоара, при телефонната будка. Къде го блъснахте?

Стела запали цигара и изпусна дим нагоре.

— Искаше да прекоси, сигнализирах му, тогава той отскочи назад... а аз, вместо да ударя спирачка, завъртях остро кормилото и се озовах на тротоара, а мексиканецът изведнъж падна, и ме обзе такава злоба, че подкарах машината по-нататък, и той завика. И едва тогава се опомних... Слязох от колата и го отместих на пътя... вече му беше все едно къде ще лежи.

Мурхед щракна запалката на масата и като духна, угаси я.

— Така и предполагам. Говорихте ли за това на мъжа си?

Тя повдигна рамене.

— Не, та той не е лекар.

— Никому никога ни дума. — Той направи пауза и заговори високо: — Моят лечебен метод ще се състои в това, че ще дам отдушник на демоните, които ви гризат отвътре. Трябва да ги пускате, тоест да си правите психическо разтоварване, но така, че да се запазите. Ако цивилизованото човечество не си правеше такива разтоварвания, отдавна да беше престанало да съществува, щеше да се самоубие, както постъпват лемингите. Само защото човечеството от време на време дава отдушник на натрупалите се у него стремежи към рушене и убийства, то продължава да съществува. Ето защо историята на човечеството е низ от кръвопролития, жестокости, войни, престъпления, бунтове, погроми, масови екзекуции — всичко това е психическо разтоварване. И аз ще ви лекувам почти така, както се лекува човечеството — ще правя профилактика на взривовите на рушителните влечения, ще ги отклонявам, сублимирам...

— И ще ми олекне?

— Ако урегулируме вътрешнопсихическия конфликт, възникнал У вас поради задържащото влияние на средата, морала и законите, и

намерим разумен отдушник на агресивната енергия, тогава у вас ще настъпи разтоварване, удовлетворение, умиротворяване.

Стела поклати глава.

— Нещастните жени на цивилизования свят. А у нецивилизованите сигурно няма такива... вътрешнопсихически конфликти?

— Не, и у тях ги има. Констатирани са случаи на масови пристъпи на истерия и ярост у жените от някои примитивни народности. У айносите тези изблици на истерия се наричат иму, у филипинците — маримари, а у бирманците — яуандачин.

— А у нас това се нарича...

— Невроза на натрапчивите състояния.

Стела се облече и като извади от чантата си чекова книжка и автоматична писалка, попълни чек — хонорар за визитата. Мурхед небрежно пхна чека в джоба на жилетката си.

От този ден нататък той започна да прилага така наречена ускорена профилактика на неврозата — да дресира демоните на Стела. Посъветва я да си купи пушка със сгъстен въздух и да стреля по врани, гълъби, врабци и други птици. После да излиза от града и да гърми по котки и кучета. И да съчетава тези действия с активен спорт, свързан с риск — да играе голф с големи парични залози и да прави нощни автомобилни разходки с голяма скорост — не по-малко от седемдесет мили в час. Специално за тези разходки Стела си купи две коли — „крайслер“-баракуда и спортен „олдсмобил“. Скоро премаза двата исландски дога на вдовицата на полковник Хейтс и рани раздавача, наложи се да плати големи глоби.

Но сънищата, предизвиквани от демоните, продължаваха. Сега след събуждане Стела често получаваше изблици на гняв, като филипинските маримари — успокояваше се едва след като видеше сметката на няколко порцеланови сервиза или обстрелваше с пушка папагалите и златните рибки.

Една нощ мъжът на Стела се обади по телефона на Мурхед да му съобщи, че когато се събудил, видял в своята спалня жена си, която стояла до леглото му откъм главата с кухненски нож. Обезоръжил я и я накарал да изпие голяма доза приспивателно. Какво да прави?

Мурхед го успокои. Ако действително е искала да си послужи с ножа, щяла да направи това веднага, а не да стои до леглото.

Инстинктът за самосъхранение я сковава. Но трябва вечер да заключа всички чекмеджета, в които има режещи и мушкащи предмети, и да слага някъде на масата дървен нож. И като си ляга да спи, да заключа спалнята си.

След две седмици в кабинета на Мурхед в хотела дойде мъжът на Стела и каза, че сега тя има ново развлечение — да хвърля стрелички. Научила се да улучва точно целта. А през последните дни започнала да връзва кукли за креслата и да хвърля стрелички право в тях, целейки се в сърцето.

— А как се чувства след това? — попита докторът. — Има ли пристъпи на ярост?

— Откакто почна да хвърля стрелички, пристъпите престанаха. Сънищата продължават, но станаха по-редки.

— Отлично — каза Мурхед — Лечението ми помага. Нека си хвърля стрелички и се разтоварва. Ще измисля и друго. Нещо като масаж в гореща вода по ацтекски.

Една вечер след няколко дни Стела се обади по телефона в дома на Мурхед.

— Утре отлитам за Лас Вегас за една седмица, ще поиграя на рулетка. Искам да ви видя. Нали никого не чакате?

— Не, съвсем сам съм.

— А прислугата?

— Вече я освободих.

— Ей сега ще дойда.

След двацет минути Стела пристигна. Извади от пътната си чанта малка бутилка испанско бренди и я сложи на масичката до кушетката, а самата тя седна на килима. Мурхед се разположи в креслото.

— Хайде да сръбнем. Премръзнала съм.

Пресушиха цялата бутилка. Тя потръпна.

— У вас е студено.

Той се приближи до термостата и премести стрелката на 75, под пода забръмча моторче. Тя стана от килима и като пристъпи към прозорците, дръпна пердетата.

— Говорил ли ви е Фред за стреличките?

— Да. Аз одобрих това. Олеква ли ви?

Тя кимна с глава.

— Искам да ви покажа как върша това. Ще ги предписвате и на други. Дайте ми моливи, те ще заместват стреличките.

Мурхед донесе от кабинета си неподострени моливи. Тя извади от чантата си няколко кълбета телефонна жица.

— Вие ще ми бъдете кукла. Ще ви вържа за креслото и ще хвърлям стрелички, тоест моливи. Ще ги хвърлям съвсем лекичко, да не ви боли. Ще видите как става, не бойте се.

Той се засмя и като налага пура, запали.

— Не се страхувам. Вие сте моята любима пациентка.

Тя извади пурата от устата му, целуна го по устните, после му върза ръцете и краката и го привърза за креслото. Направи това много старателно. И провери здраво ли е завързан.

— Също като във филм на Хичкок — каза Мурхед.

Телефонът извъня. Тя трепна, погледна към прозореца, после вдигна слушалката и пак я сложи на вилките.

— По-бързо започвайте — помоли Мурхед. — Много сте ме стегнали, крайниците ми скоро ще почнат да изтръпват.

— Потрайте минутка, драги.

Тя взе един стол, сложи го срещу Мурхед и седна.

— Моливите са ей там, зад бутилката.

— Ох, едва не забравих. — Тя порови в чантата си, извади тебешир и нарисова кръгче върху малкото джобче от лявата страна на самото му.

— Много близо сте седнали — каза той. — Ще ви бъде неудобно да хвърляте.

— Не се безпокойте. — Тъглчето на устата ѝ трепна. — Слушайте ме внимателно, Бен. Миналата седмица ходих при доктор Нюджънт, той също е психотерапевт, дошъл е отскоро тук от...

— Знам — прекъсна я Мурхед. — Патентован мошеник.

— Ако се съди по всичко, много е умен. И с приятна външност. Той ми заяви, че развлеченията с пушка със сгъстен въздух и стрелички и всичко друго са палиативни мерки. И че цялото ваше лечение е чисто шарлатанство. Казах му, че за всяка визита ми вземате по стотарка. Дори когато ми правите масаж, не спадате от сумата, макар че той доставя удоволствие повече на вас. Доктор Нюджънт ми даде да разбера, че трябва да направя истинско психическо

разтоварване, само то ще ме спаси. Иначе сънищата ще ме доведат до гибел. И реших...

— Да се прехвърлите при Нюджънт?

— Не само това. Реших да го направя наистина.

Тя извади от чантата си пистолет. Мурхед се задърпа в креслото.

— Вие сте побъркана! — извика той. — Не бива да се шегувате.

Стела поклати глава.

— Аз не се шегувам.

— Пълен ли е пистолетът?

— Разбира се. — Тя погледна вратата към кабинета. — Къде ви е тайната каса, зад коя етажерка?

— В библиотечката до прозореца, зад Пруст на втората етажерка — изрече той бързо. — А ключът е на третата етажерка отляво, зад Цвайг.

— Ще взема само парите, които ви платих без полза.

— Вземете колкото искате, ще ви трябват в Лас Вегас.

— После ще ги взема. — Тя тръсна глава. — Жал ми е за вас, Бен, но какво да правя. Трябва да се освободя от демоните, иначе наистина ще се побъркам или ще посегна на живота си...

— Ще ви дам всички пари и чековата си книжка — изхриптя той, — вземете всичко.

— Не ми трябват вашите пари, и с моите не зная какво да правя. — Тя въздъхна късо. — Много ми е жал, че стана така, но няма как. Пък и неволно се изпуснах пред вас за мексиканеца...

— Никога никому няма да кажа, кълна се в паметта на майка си...

Тя вдигна пистолета и свали предпазителя. Докторът се замята на креслото.

— Моля ви, не мърдайте — каза Стела, — иначе няма да улуча кръгчето и напразно ще се мъчите. Защото за пръв път стрелям в жив човек.

Тя сложи пръст на спусъка и замижа с дясното око.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.